

Bijlage 1: Toelichting op onderdelen van Icoon Afsluitdijk

Het project is op artistiek- en designniveau uniek in de wereld. Icoon Afsluitdijk neemt je mee in het innovatieve karakter van de dijk en benadrukt de belangrijkste functies: waterbescherming & cultureel erfgoed, energie & mobiliteit. Een project dat ook nog eens onderstreept dat Nederland als internationale koploper zich nog steeds verder ontwikkelt in watermanagement.

Het project 'Icoon Afsluitdijk' van Rijkswaterstaat bestaat uit subtiele kunstwerken van ontwerper/innovator Daan Roosegaarde. 'Icoon Afsluitdijk' koppelt mensen en landschap, verleden en toekomst, duister en licht, poëzie en functionaliteit. En benadrukt daardoor op artistieke wijze de cultuurhistorische waarde van de oeververbinding. Tegelijkertijd laat 'Icoon Afsluitdijk' de wereld zien hoe er wordt gewerkt aan toekomstbestendige oplossingen voor licht in de publieke ruimte. De lichtkunst is een voorbeeld van een energieneutraal landschap waar straatverlichting overbodig is doordat mens en natuur samenwerken. Zo ontstaat een nieuwe structurele toeristische impuls met nationale en internationale allure in het waddengebied.

De belangrijkste onderdelen van het project Icoon Afsluitdijk bestaan uit een driedaags openingsevent op 15, 16 en 17 november 2017 en vijf designinnovaties met de namen Lichtpoort, Waterlicht, Windvogel, Glowing Nature en Spiegelstenen. In de bijlage worden deze onderdelen beschreven.

Het project Icoon Afsluitdijk bestaat uit vijf designinnovaties met tijdelijke en permanente exposities en een driedaagse openingsceremonie. De onderdelen zijn:

Lichtpoort

De permanente expositie 'Lichtpoort' voorziet de 60 gerenoveerde, monumentale heftorens uit 1932 van reflecterende strips. Passerende voertuigen lichten met hun koplampen het robuuste bouwwerk op. Waardoor aan de ene kant het wereldberoemde industriële erfgoed in de schijnwerper staat, terwijl aan de andere kant een bijdrage wordt geleverd aan de energieneutrale dijk. Het maakt niet uit of je uit Friesland of Noord-Holland de Afsluitdijk oprijdt. De sluiscomplexen aan het begin van de dijk, de Stevinsluizen en de Lorentzsluizen, fungeren als 'oplichtende' poort van de Afsluitdijk. Een ervaring die ontwerper Daan Roosegaarde omschrijft "alsof je in een soort matrix sciencefiction movie bent beland". Lichtpoort, speciaal gemaakt voor de markante sluisgebouwen, is uniek in de wereld en dient als voorbeeld voor een energieneutraal landschap zonder vervuilende straatverlichting. De reflecterende strips bestaan uit kleine prisma's die licht terugkaatsen, geïnspireerd op het iriseren van de vleugels van een vlinder. Op maar heel weinig plekken ter wereld kun je zo dicht langs een monumentaal bouwwerk rijden als langs de sluisstorens van de Afsluitdijk.

→ Structurele expositie

Windvogel

De tijdelijke installaties Windvogel wordt samen met de TU Delft ontwikkeld naar de droom van Wubbo Ockels om energieopwekkende en lichtgevende vliegers te realiseren op de dijk, die ook vanuit de ruimte herkenbaar is. Deze boven het landschap zwevende vliegers wekken door de wind een hoeveelheid energie op van 20 tot soms wel 100 kW. De lichtgevende vliegers visualiseren dat energie overal om ons heen is. Bovendien staan de vliegers symbool voor een nieuwe zienswijze op de dam als energiedijk: een brede gedragen visie, waarbij de dijk naast zijn functie als waterkering wordt gebruikt als instrument om klimaatdoelstellingen te realiseren en biodiversiteit te versterken.

→ Tijdelijk expositie in het weekend van 16 november 2017 waarvoor enorme internationale belangstelling is. Een verwacht effect van deze wereldwijde publiciteit is een structureel groeiend aantal bezoekers uit binnen- en buitenland voor het Icoon Afsluitdijk en de aangrenzende regio.

Glowing Nature.

Licht geven ook de algen in de tijdelijk expositie Glowing Nature in een van de Kazematten in Kornwerderzand. Deze algen verbeelden zowel de kracht van de natuur als bron van energie en licht als nieuwe energieoplossingen voor de steden van morgen. Glowing Nature is op deze schaal en toepassing een wereldpremière van lichtgevende micro-organismen. Studio Roosegaarde kweekt lichtgevende algen uit de natuur om ze meer licht te laten geven en langer te laten leven. Ze zijn puur natuur en een van de oudste micro-organismen op aarde. Bezoekers kunnen een directe interactie aangaan: doordat de bezoeker over de algen loopt komen deze in beweging en geven ze licht.

→ Tijdelijke expositie gepland in het weekend van 16 november 2017

Spiegelstenen

Naast de onthulling van de eerste Spiegelsteen in de dijk zijn er in 2016 zes bewerkte spiegelstenen uitgereikt aan personen die in heden en verleden veel voor de Afsluitdijk hebben betekend. De spiegelstenen vormen in de eerste plaats een ode aan de 5000 werknemers die de 32 kilometer lange dijk eigenhandig aanlegden en benadrukken daarnaast de cultuurhistorische betekenis van de waterkering.

→ Structurele expositie

Waterlicht

Het kunstwerk Waterlicht liet als tijdelijk designinnovatie aan bezoekers zien waar het water zou reiken zonder de bouw van de Afsluitdijk. Met als doel mensen bewust te maken van zowel de kracht van het water als de voortdurende strijd tegen het water in Nederland. Dit kunstwerk bestond uit golvende lijnen van licht, gemaakt met de nieuwste LED-technologie,

software en lenzen. Dit licht dat gelijkenis vertoont met het Noorderlicht werd geprojecteerd in de duisternis van de Afsluitdijk op vrijdag en zaterdag 2 en 3 september 2016.

→Tijdelijke expositie (2 en 3 september 2016)

Driedaags openingsevent

In het najaar van 2017, op woensdag 15, donderdag 16 en vrijdag 17 november, worden de werken van het Icoonproject op feestelijke wijze officieel onthuld en wereldkundig gemaakt. De invulling en voorbereiding van deze driedaagse openingsceremonie is in volle gang.

De verwachte publiciteit uit binnen- en buitenland voor het driedaags openingsevent is enorm. Deze incidentele interventie zet de nieuwe functie van Icoon Afsluitdijk als monument, design-innovatie en voorbeeld van een energieneutraal landschap structureel op de kaart in binnen- en buitenland. Met als neveneffect een structureel groeiend aantal bezoekers in en om het waddengebied.